

"נקודה טובה מאס ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון מספר 34 שנת תש"ף גיליון "חוקת" - ה' תמוז תש"ף, 27 ליוני 2020)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "חוקת" - יגעת ומצאת - תאמין

בתחקירים שנערכו לאחר התרסקות מעבורת החלל קולומביה (בה נספה גם אילן רמון ז"ל) בשנת 2003, עלתה הטענה כי אחד הגורמים לירידה באיכות הדיונים הטכניים בנאסא (שתרם גם הוא לכשל) הוא המעבר לשימוש במצגות "מתוקצרות", במקום במסמכים טכניים דקדקניים.

אינני יודע אם נכון הדבר, אבל אין ספק שהעולם המודרני הוא חסר קשב וסבלנות. הכל צריך להיות קצר, מהר, קליט ופשוט. סיסמאות במקום רעיונות והברקות ותקצירים, במקום עומק ומהות. כך הדבר גם בראיונות ברדיו ובטלביזיה והגישה, הזו מחלחלת לצערי אל חיינו.

לדוגמה: בתוכנית הטלביזיה הכריזים, מקבלים אנשי עסקים מצגת קצרה על רעיון עיסקי, מוצר או פטנט, שואלים כמה שאלות ומקבלים במקום תוך דקות החלטה על השקעה של מאות אלפי שקלים.

הצופה אינו יודע כי קרוב לודאי שאנשי העסקים קיבלו את החומר מראש, עשו עבודת הכנה, עשו סקר שוק ובדקו וניתחו את הדברים במשך כמה שעות או כמה ימים... והוא לתומו ולטעותו חושב, שמצג השווא המיידית על המסך, הוא חזות הכל.

אוי לו לדור שגדל על מודל כזה של קבלת החלטות... וחושב ש"כוכב נולד" בכל תחום באופן מיידית, ללא כל צורך בהשקעה, באימון ובתרגול ארוכי טווח. והדברים נכונים בקשת רחבה של נושאים.

פרשתנו פרשת חוקת, משדרת לנו בדיוק את ההיפך.

פרשתנו פותחת במצוות פרה אדומה הנעשית כדי לטהר מתים. אולם קשה הדבר, כיצד תהליך שכל כולו נועד ליצור טהרה, גורם טומאה לכוהנים העוסקים בהכנתו.

ואכן, בגלל ה"סתירה הלוגית" הזאת, מגדירה התורה עצמה את המצווה הזאת כ"חוק" וגזרה - "חֻקַּת הַתּוֹרָה" (במדבר יט, ב), כמצווה שהיא מעל לשכל האנושי.

על כך אמר שלמה המלך, החכם מכל אדם, שהרבה חוכמה ודעת: "כָּל זֶה נִסִּיתִי בְּחֻמָּה אֶמְרָתִי אֶחְכְּמָה (ניסיתי להבין) וְהָיָא רְחוּקָה מִמֶּנִּי (אבל לא הצלחתי)" (קהלת ז, כג). אני החכם מכל אדם, ניסיתי ויגעתי להבין את המצווה הזאת, אבל לא הצלחתי - וְהָיָא רְחוּקָה מִמֶּנִּי".

פרשת פרה אדומה, מלמדת אותנו, שלשכל האנושי יש מגבלות והוא לא מסוגל להבין ולהקיף את הכל. ולמרות העובדה שהאדם לא מבין, הוא נדרש לקיים לא רק את המצוות השכליות, ההגיוניות והמובנות (כיבוד אב ואם, השבת אבידה, דיני נזיקין ועוד), אלא גם את המצוות השמעיות - החוקים והגזרות, שהינן "למעלה מטעם ודעת" ואינן מובנות לכל, כגון: פרה אדומה, טומאה וטהרה, מאכלות אסורות ועוד.

"נקודה טובה מאס ישראלי" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

האדם המודרני החושב והשכלתן, מתקשה לקבל ולבצע את מה שהוא לא מבין. אולם, בקיום מצוות אלה דוקא (של עשיה מתוך ציווי בלבד, בין אם ישנו טעם אלוקי הכמוס מאיתנו ובין אם זו רק גזירה אלוקית), יש מימד חזק ומיוחד של **קבלת עול מלכות שמים** וזוהי מעלתן.

ונחזור לשלמה המלך. הוא לא הסתפק בעובדה שהוא חכם. הוא **התייגע, התאמץ, התבונן וחקר וניסה להבין**, את המקסימום האפשרי.

ואכן, ספר קוהלת מלא כולו בביטויים המעידים על המאמצים האינטלקטואליים (שכליים ורוחניים), של שלמה המלך בכל שטחי החיים ובתובנותיו. ביטויים כגון: "וְנִתְּתִי אֶת לְבִי לְדְרוֹשׁ וְלִתְּוֹר בְּחֻמָּה" קהלת א, יג), "דְּבַרְתִּי אֲנִי עִם לְבִי (חשבתי...)", (שם, טז), "וּפְנִיתִי אֲנִי לְקָאוֹת... (בדקתי וחקרתי)" (שם ב, יב) וכן הלאה.

העולם המודרני מתרכז רק בתוצאות ובהישגים ומתעלם מן התהליך ומן הדרך: מן המאמץ, העמל, ההכנה, האימון והיגיעה ארוכי הטווח הנדרשים כדי להגיע להישגים.

"עכשיו", מיד, "צייק - צ'אק", אלה הסיסמאות של העולם המודרני, שרוצה להשיג את הכל ומהר.

וכך, מילים כמו שלבי עשיה, יגיעה, מאמץ, התקדמות ושיפור איטי, הולכות ונעלמות ממילון חיינו.

אולם העולם התורה היהודי בנוי בדיוק להיפך. אנחנו מברכים כל בוקר בברכת התורה - "לעסוק בדברי תורה" (ולא "לדעת תורה") **ומתרכזים בעיסוק - בתהליך**. תהליך שכולו מאמץ שכלי, נפשי ופיזי.

תהליך של לימוד בעיון, העמקה והבנה, השוואה בין מקורות, קושיות ותירוצים. העולם היהודי אינו מסתפק בלימוד של "סיכומים לבחינה", או בשינון טכני של רבותינו, אלא מזמין כל אחד ואחד "לחרוש" את הסוגיה מהתחלה... וגם לחדש בה.

על כך אמר הפרשן רבי משה אלשיך - מדייני צפת (נפטר בשנת 1600): "**אין שלמות חכמת התורה במה שילמד מרבותיו, אם לא יבין אחרי כן דבר מתוך דבר**"... ברוח בינתו (בשכלו), (קוהלת, פרק ז).

אמר רבי יצחק, אם יאמר לך אדם "יגעתי (התאמצתי) ולא מצאתי (הצלחתי)", אל תאמין. "לא יגעתי ומצאתי", אל תאמין. "יגעתי ומצאתי", תאמין (ירושלמי, פאה, א, א).

אם יאמר לך אדם **הצלחתי, בלי להתאמץ** - אל תאמין לו, כי זו לא דרכו של העולם.

אם יאמר לך אדם **התאמצתי אבל לא הצלחתי**, תאמר לו שימשיך להתאמץ.

אבל אם יאמר לך אדם הצלחתי, לאחר מאמצים מרובים, תאמין לו, כי זו דרך העולם.

הבה נתמקד לא רק בהשגיות ובתוצאה, אלא גם במאמץ, ובבניית תהליך סדור של עיסוק, יגיעה ומאמץ, שהם אלה שניבו לנו בסופו של דבר, את התוצאות, בכל תחומי החיים.

בשולי הדברים נעיר, כי לעיתים באופן חריג, מתגלים דברים "בהיסח הדעת", כגון תגלית קרני ה-X ע"י ד"ר רנטגן, הדבק החלש של פתקיות 3M ועוד, אולם, זו לא דרכו של העולם ועל מקרים חריגים, לא בונים תפיסת עולם.

"נקודה טובה מאסצ' ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

יגעת ומצאת - תאמין.

מדברינו עולה, כי האדם התבוני נמצא במתח מתמיד בין שני קטבים הפוכים. בין הצורך והחובה להיות אדם "חושב" - לדעת, ללמוד ולהבין כמה שיותר לרוחב ולעומק (בבחינת "לעסוק" בדברי תורה), לבין הדרישה להכיר בגבולות התבונה האנושית ולקיים מצוות שמעיות, אף שאינן מובנות לנו.

קיום מצוות שמעיות, שיש בו משום גם **קבלת עול מלכות שמים** וגם משום **אהבת ה'**, כי הרי "האהבה מקלקלת את השורה" והיא נמצאת מעל ומעבר ל"שורת ההיגיון"....

מרכת שבת פלומ, אשה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת! הפץ בין חבריך.**